

ПЛАН ПОСЛОВАЊА

ЗА 2017. ГОДИНУ

Лакташи, фебруар 2017. године

С А Д Р Ж А Ј

I Увод

II Мисија, визија, циљеви

III Индивидуална комунална потрошња

IV Заједничка комунална потрошња

V План капиталних улагања

VI Финансијски план

VII Закључак

I Увод

КП „Комуналац“ а.д. Лакташи (у даљем тексту: Предузеће) основано је као јавно предузеће од локалног значаја, са већинским капиталом у власништву општине Лакташи (65,00 %) и сједиштем у улици Мире Цикоте бр. 4, Лакташи. Просјечан број запослених је 56, према подацима закључно са децембром 2016. године.

Своје пословање обавља у складу са Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима Републике Српске.

Регистровано је код Републичког завода за статистику са основном шифром дјелатности 38.11.

Предузеће је регистровано код Пореске управе Републике Српске под бројем (ЈИБ) 4401147930002, а код Управе за индиректно опорезивање БиХ под бројем (ПИБ) 401147930002.

Дјелатност Предузеће дефинисана је Статутом КП „Комуналац“ а.д. Лакташи:

- прикупљање комуналног отпада, његово одвожење и безбједно одлагање, као и селекција секундарних сировина и њено складиштење,
- сакупљање и транспорт неопасног отпада (папир, пет амбалажа, гуме, стакло, фолија, метал)
- одржавање чистоће на површинама јавне намјене (прикупљање и одвоз отпада са тих површина, одржавање и прање посуда за отпад, одржавање чесми и фонтана, прање свих површина јавне намјене),
- кошење уређених и неуређених травнатих површина,
- погребне услуге на Градском гробљу,
- димњачарске услуге (чишћење и контрола димоводних и ложних објеката),
- издавање пијачних тезги,
- зимско одржавање улица,
- одржавање путева и вертикалне сигнализације, итд.

У складу са чланом 86. Статута Предузеће дужно је да изради План пословања за наредну пословну годину. Предузеће је сачинило План пословања за 2017. годину који представља пројекцију планираног обима пословања и процјену годишњих прихода и расхода.

План пословања за 2017. годину достављамо на упознавање СО Лакташи, као већинском власнику, са планираним активностима у циљу унапређења нивоа квалитета јавне хигијене на територији општине Лакташи у 2017. години, као и надлежним органима Предузећа на разматрање и усвајање.

Извори финансирања Предузеће су:

1. средства из Буџета општине Лакташи на основу уговора према планираним активностима у склопу радова везаних за заједничку комуналну потрошњу, и

2. властити приходи од:

- пружања услуга одвоза смећа,
- наплате плацарине на пијаци,
- погребних дјелатности,
- димњачарских услуга,
- услуга путне службе,
- продаје корисног отпада,
- осталих услуга које пружамо правним и физичким лицима у склопу регистрованих дјелатности.

Правилником о организацији и систематизацији послова (радних мјеста) утврђен је број, квалификациона структура, опис послова и стручна оспособљеност запослених, а ради извршавања програмских задатака из дјелатности Предузећа утврђених оснивачким актом, Статутом и другим прописима.

Унутрашња организација и систематизација послова у Предузећу, функционисање рада и извршавање задатака по обиму, врсти, природи и значају утврђена је Правилником и описом послова биће организована путем сектора (Служби).

Организациону структуру Предузећа чини:

- скупштина акционара,
- надзорни одбор,
- директор,
- служба општих послова,
- финансијска служба (обухвата рачуноводство и наплатну службу) и
- техничка служба (обухвата комуналну хигијену, јавну хигијену, димњачарску службу, путну службу и градско гробље).

II Мисија, визија, циљеви

Јасно и разговјетно постављена визија и мисија, те на тој основи саопштени глобални и развојни циљеви предузећа, поред тога што представљају окосницу за израду Програма пословања, служе и као:

- основа за дизајнирање стратегије и на њој засноване пословне политике и циљева предузећа,
- битна одредница изградње културе предузећа примјерене власничкој структури и захтјевима тржишта.

2.1. Мисија

Мисија КП „Комуналац“ Лакташи проистиче из његове визије, традиције, везаности за основну дјелатност. С тим у вези, мисија Предузећа је да обезбједи квалитетне услуге у области пружања комуналних услуга за своје клијенте по прихватљивим цијенама на начин да ојача своју позицију на тржишту.

1. Тржишна мисија – Подразумјева континуирано побољшање перформанси у корист оснивача, Предузећа, запослених и клијената.
2. Корисници наших услуга – Примарна бригаа Предузећа је стварање резултата у складу са очекивањима наших клијената, запослених, менаџмента, синдиката, и друштвене заједнице
3. Оснивач – Предузеће је у обавези да штити и повећа вриједност, као и да сачува повјерење у стил и имиџ Предузећа.
4. Запослени – Предузеће вјерује у сваког запосленог, подстиче га, јача креативност и награђује праве вредности. Квалитетан Колективни уговор додатно осигурава статус радника.
5. Друштвена одговорност – Менаџмент је посвећен настојању да поштује закон, побољша квалитет живота и води бригу о животној средини.

2.2. Визија

КП „Комуналац“ Лакташи ће бити стабилно и успјешно растуће Предузеће посвећено пружању услуга завидног квалитета и највиших стандарда у области пружања комуналних услуга, а самим тим и одржавању комуналног реда.

2.3. Циљеви

Будући развој Предузећа се види у настављању стратегије стабилног раста уз уштеде у Предузећу.

Стратешки циљеви Предузећа су:

1. обезбјеђење континуираног раста изражено обимом пружених услуга (повећање броја корисника и процента наплате);

2. држање корака са потенцијалном конкуренцијом, с фокусом на повећање продуктивности и побољшање квалитета пружања услуга.

Глобални циљеви

Предузеће намјерава да настави започети процес у области пружања комуналних услуга на постојећем тржишту услуга, штитећи и јачајући своју позицију. Уколико се у општим назнакама искажу циљеви по својим приоритетима, онда би приједлог циљева КП „Комуналац“ био сљедећи:

- Очување и одржавање комуналног реда. Обезбједити очување комуналног реда као једног од битних циљева бављења комуналном делатношћу.
- Задовољство корисника, квалитет и сигурност услуга. Услуге обављати квалитетно, сигурно и по повољним цијенама.
- Добит. Обезбеђење задовољавајућег износа добити на годишњем нивоу који би био довољан за издвајање дијела у корист локалне самоуправе и средстава за дугорочно планирање развоја.
- Стандард запослених. Зараде запослених, сигурни услови за рад и социјална сигурност морају бити првенствена брига менаџмента Предузећа.
- Продуктивност. Продуктивност рада подићи на завидан ниво, али који неће водити претјераном изнуривању запослених и раубовању средстава.
- Сигурност и еколошка безбједност. Поштовати сигурносне и еколошке стандарде како не би долазило до повреда, губитка имовине и како би се избјегла било каква опасност за околину.
- Друштвена одговорност. Брига Предузећа је и да допринесе богатству заједнице и локалне самоуправе, да поштује закон и спречава штете.

Планиране активности у 2017. години су усмјерене на ефикасно остваривање:

- програма рада индивидуалне комунале потрошње,
- програма рада заједничке комунале потрошње,
- плана капиталних улагања и
- финансијског плана.

III Индивидуална комунална потрошња

Стратешка усмјерења Предузећа везано за индивидуалну комуналну потрошњу за једногодишњи период су:

1. повећање броја корисника
2. повећање свјести грађана о одржавању јавне хигијене и
3. повећање задовољства корисника услуга.

Програм рада индивидуалне комуналне потрошње једна је основних активности Предузећа која обухвата:

1) Прикупљање и одвоз комуналног отпада од домаћинстава и привредних субјеката, са територије општине Лакташи, вршиће се динамиком утврђеном у 2016. години. Пословање у 2016. години су обиљежиле инвестиције у возила и опрему за селективно прикупљање отпада. Кључна активност на коју ће бити усмјерени сви потенцијали Предузећа је на сакупљање отпада "од врата до врата". Морамо истаћи да су наше процјене да је покривеност домаћинстава на подручју општине која користе нашу услугу око 65-70%, што представља релативно добру покривеност. У 2016. години смо добили 600 нових корисника, те је план да и у 2017. години буде повећање минимално за исти број. У наредном периоду циљ нам је повећање покривености индивидуалних корисника као корисника наших услуга, те се мора посветити више пажње овом сегменту. У остварењу тог циља већ смо предузели низ мјера.

Прихваћеност од стране корисника услуга један је од основних темеља опстанка Предузећа. Будући да се налазимо у процесу реорганизације, имплементације новог начина одвоза, едукација корисника, сарадња и позитиван став према Предузећу су од пресудне важности како би се промјена успјешно провела. Као прво морамо наставити рад на перманентном подизању свјести наших потрошача и истицању значаја комуналне хигијене и управљања отпадом.

Настављамо са штампањем одређених информација које се налазе на полеђини рачуна, тако да наше кориснике упознајемо са свим активностима које проводимо. Активно се оглашавамо путем локалног радија, те смо на тај начин стално присутни код свих грађана.

Инвестиција у едукацију запослених је инвестиција у будућност Предузећа. Сваки запослени мора бити упознат са мјерама и начинима најефикаснијег извршавања повјерених му задатака, мјерама заштите на раду, те мотивисан да стечена знања стално усавршава и непрестано примјењује у свакодневном раду.

Едукацијом запослених посредно се дјелује и на едукацију окружења, јер управо кроз интеракцију са нашим радницима корисници услуга долазе до релевантних информација из дјелокруга пословања Предузећа.

Уз рачуне вршимо и подјелу летака, у виду обавјештења, првенствено према домаћинствима која не користе нашу услугу.

У циљу повећања наплате одвоза комуналног отпада вршиће се обустава одвоза како за домаћинства, тако и за привредне субјекте. Ово је једна од мјера која се користити перманентно и дала је добре резултате у смислу редовнијег измирења наших услуга.

Поред ове мјере, у случају не плаћања након три мјесеца, шаљемо опомене пред тужбу након којих ће се, ако не буду дале резултате, вршити утуживање путем суда.

Са свим корисницима индивидуалне потрошње настављамо потписивати уговоре о кориштењу наших услуга, тако да одржимо један континуитет на што дужи период.

Да би обухватили што већи број потрошача, настављамо са активностима и вршимо обилазак мјесних заједница и села на подручју општине, тако да заједно са грађанима можемо сагледати проблематику сваког подручја, те адекватно одговорити на сваки проблем и пружити што квалитетнију услугу.

2) Прикупљање и одвоз отпада од привредних субјеката врши се досадашњом динамиком. Радимо стално на ревизији старих и потписивању нових уговора са свим привредним друштвима. Уговором је дефинисана цијена, начин и динамика одвоза отпада у зависности од врсте дјелатности, количине и врсте отпада. Циљ нам је да задржимо све кориснике, те добијемо што већи број нових корисника.

3) Одвоз кабастог отпада од домаћинстава са подручја цијеле општине вршиће се два пута годишње, и то бесплатно, како би се избјегло стварање дивљих депонија у насељеним мјестима и биће благовремено најављен путем средстава јавног информисања медија и наших инкасана на терену.

4) С обзиром на мањак свијести о потребама раздвајања отпада проводићемо кампање у ту сврху, а по могућности организовати и едукативне радионице у сарадњи са организацијама којима је то блиска тема. Раздвајање отпада на мјесту је начин рада којем посвећујемо далеко више пажње.

Планира се и изградња рециклажног дворишта на подручју Јакуповаца, гдје ће се створити услови за сортирање и рециклажу комуналног отпада, чиме ћемо постићи не само уштеду у количини депонованог отпада на регионалној депонији, него и остварити додатне приходе продајом корисног отпада. Са изградњом рециклажног центра остварујемо техничке, еколошке и економске ефекте.

Разлози за потребу повећаног искориштавања отпада су вишеструки: сазнање о ограниченим природним ресурсима и потреби рационалног кориштења онога чиме се располаже, прописи о заштити животне средине дефинишу строжије услове за одлагање отпада, па је неопходно да се рециклажом смањи обим отпада који се одлаже на депонију. Типичне компоненте система рециклаже отпада у циљу искориштења материјала и издвајања корисног отпада су: издвајање различитих компоненти на извору настајања отпада (из домаћинстава, радњи, институција – примарна рециклажа), издвајање рециклабилних материјала из укупне масе отпада у постројењима за сепарацију рециклабилног отпада, припрема издвојених материјала па липијма за балирање (папир, пластика), пресовање (метал) и мљевање (стакло).

Оно чему ћемо прво приступити то је постављање зелених острва око основних школа, вртића, те простору центра града, Трна и Слатине. Путем зелених острва ће се одвојено сакупљати отпад (папир, пластика, стакло) и уједно вршити едукација најмлађих генерација.

Управљање отпадом темељи се на одвојеном прикупљању отпада које има за посљедицу смањење количина отпада која се вози на депонију. Тако прикупљени отпад

представља корисну вриједносну сировину и одвози се у рециклажно двориште. У ту сврху смо обезбједили вагу и основали откупну станицу гдје вршимо откуп корисног отпада од грађана (папир, картон, најлон, метал). Прикупљени папир и пет амбалажу возимо у круг предузећа, пресамо, складиштимо и на крају продајемо.

5) У 2016. години смо почели и значајнију сарадњу са Комуналном полицијом, коју ћемо у овој години значајније интензивирати када је ријеч о непрописном одлагању комуналног отпада и провођењу Одлуке о комуналном реду Општине Лакташи.

6) Као и у многим другим општинама, и у нашој општини присутан је проблем напуштених паса и мачака. Услјед опште небриге, неимаштине и лоших навика, чопори паса праве проблеме становништву, чији су позиви за помоћ све учесталији. Планирамо формирање зоохигијеничарске службе, а ради потребе ове службе у нашем предузећу биће адаптирано и прихватилиште (азил) за псе. Служба би обављала следеће дјелатности:

- хумано хватање и превоз,
- стручну тријажу ухваћених животиња,
- стерилизацију,
- фотоевидентирање и обиљежавање,
- удомљавање и реудомљавање,
- прикупљање и уништавање угинулих животиња,
- сарадња са свим НВО које раде на рјешавању ових проблема.

IV Заједничка комунална потрошња

Заједничка комунална потрошња финансира се из Буџета општине по основу закључених уговора и обухвата сљедеће сегменте:

1. чишћење јавних површина у насељеним мјестима,
2. одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина,
3. одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима у зимским условима и
4. одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина.

1) Чишћење јавних површина у насељеним мјестима

Послови који су везани за чишћење јавних површина у насељеним мјестима обухватају чишћење улица, тротоара, тргова, паркинга, те прање асфалтних површина. Приоритет је само градско језгро Лакташа које се чисти свакодневно што представља око 20.593,00 m², док се остали дијелови општине – Клашнице, Слатина и Трн, као и комплетна пјешачка зона на подручју општине Лакташи чисте једном седмично, на површини од 83.360,00 m². Прање асфалтних површина треба вршити редовно у току љетног периода и ванредно када се за то укаже потреба.

2) Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина

Одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина обухвата: одржавање дрвећа, дрвореда и другог шумског растиња (поткресавање, залијевање, замјена стабала, сађење нових стабала, заштита од болести и штеточина и слично), сијање траве, одржавање и опремање површина и одржавање у функционалном стању парковских клупа, реквизита дјечије забаве и др, одржавање траве у парковима, зеленила уз саобраћајнице, зелених површина уз стамбене зграде и слично. Поред наведеног, а по утврђеном годишњем програму рада, вршиће се садња цвијећа као и одржавање и залијевање истог, те одржавање свих фонтана на подручју општине.

Оно што нам је неопходно у даљем раду везано за активности крчења шибља и грана је набавка дробилице дрвене масе коју нисмо успјели реализовати претходне године.

3) Одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима у зимским условима

Програм зимске службе дефинише послове одржавања улица и јавних површина у зимском периоду, као и вријеме ангажовања запослених у оквиру зимске службе. Зимска служба се односи на одржавање проходности у зимском периоду улица,

тротоара, мостова, тргова и других саобраћајних и пјешачких површина, те локалних и некатегорисаних путева на подручју општине, и то :

- машинско чишћење сњежних падавина са улица, тротоара, мостова, тргова, пјешачких површина, локалних и некатегорисаних путева, спречавање поледице на улицама посипањем соли (до -5°C), абразивног материјала или мјешавином једног и другог,
- ручно чишћење сњежних падавина са улица, тротоара, мостова, тргова, пјешачких површина, спречавање поледице на улицама посипањем соли,
- машинско или ручно чишћење ригола, сливника и одводних јарака, и
- набавка соли и абразивног материјала.

Програм рада зимске службе чини битан аспект јавне хигијене у зимским условима, а обавља се у периоду од новембра ове године до марта наредне године.

Зимска служба располаже старом и неадекватном опремом и возилима. Планирамо набавку трактора са грном, те још једног грна и посипача за сол, који ћемо моћи намонтирати на већ постојећи камион.

4) Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина

Одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина се врши по устаљеном режиму (четири пута годишње). У случају зачепљења сливника и цјесколоваца вршиће се ванредна чишћења. Такођер, у случају крађе шахтова врши се интервентна набавка и уградња. Предузеће води рачуна о надстрешницама на аутобским стајалиштима, те врши све поправке истих.

Поред дјелатности обухваћене заједничком комуналном потрошњом наше предузеће се бави и:

1. одржавањем градског гробља,
2. санацијом дивљих депонија,
3. кошењем и уништавањем амброзије и
4. одржавањем вертикалне сигнализације на путевима.

1) Одржавање градског гробља

У 2017. години на градском гробљу планирани су редовни послови везано за одржавање гробља, као и укопа посмртних остатака. Градња зиданих гробница за ову годину вршиће се по нарудби, према утврђеном цјеновнику. Планирамо и изградњу гробница без нарудби, тако да имамо спремна гробна мјеста за изненадне ситуације и да можемо расподјелити раднике са гробља на друге послове у току године.

Ове године су планирани радови на проширењу и уређењу парцеле градског гробља, тако да обезбједимо површине за даље неометано обављање свих послова које се тичу ове дјелатности.

Потребно је изградити и одговарајући објекат за смјештај алата и надстрешнице која би омогућила рад у свим временским условима.

Планирамо отворити малопродају погребне опреме чим обезбједимо све потребне дозволе и сагласности надлежних институција.

2) Санација дивљих депонија

Ове године планирамо да извршимо чишћење свих дивљих депонија које су преостале на територији наше општине. Иако на територији наше општине нема великих депонија смећа, неопходно је очистити све мање, како би се спријечило њихово ширење.

3) Кошење и уништавање амброзије

Разлог за уништавање ове коровске биљке је њено изузетно алергено и штетно дејство које највише долази до изражаја приликом цвијетања током августа и септембра. У оквиру акције кошења и уништавања амброзије, радници ће по налогу општине покосити амброзију на више локација у свим дијеловима општине. Акција кошења ће бити медијски попраћена, тако да ће сви суграђани моћи да пријаве локације на којима је потребно извршити машинско уклањање ове штетне коровске биљке.

Одјелење за инспекцијске послове Општине Лакташи врши контроле, које су се односиле на налагање мјере кошења амброзије. Власницима парцела се, у већини случајева, оставља одређени рок за извршење мјера.

Треба истаћи да активности на сузбијању и уништавању амброзије у задњих неколико година које спроводи Општина Лакташи дају значајан резултат у домену ажурности власника и корисника парцела. Субјекти којима су налагане мјере у претходним годинама, ревносно се придржавају законских одредби везаних за ову проблематику.

3) Одржавање вертикалне сигнализације на путевима

Поред одржавања саобраћајница у зимским условима, протеклих година вршимо и одржавање вертикалне сигнализације, те планирамо њено обнављање на локалним путевима и улицама у граду и у насељеним мјестима Општине Лакташи.

V План капиталних улагања

Предузеће планира и у 2017. години улагања у опрему да би што боље и квалитетније вршили основне дјелатности за које смо регистровани.

ПЛАНИРАНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА 2017. ГОДИНУ	
Назив инвестиције	Износ инвестиције – КМ
Сортирна линија за разврставање прикупљеног отпада	60.000,00
Камион за одвоз комуналног отпада бм ³	60.000,00
Камион за одвоз контејнера запремине бм ³	50.000,00
Путничко возило за наплатну службу	3.000,00
Изградња надстрешнице за сортирање отпада	7.000,00
Трактор	30.000,00
Мулчер за кошење за трактор	15.000,00
Посипач за посипање соли у зимским условима за трактор	1.000,00
Грн за снијег за камион	4.000,00
УКУПНО	230.000,00 КМ

Реализација ових улагања ће бити из донација из пројеката и властитих средстава Предузећа.

VI Финансијски план

Финансијски план за 2017. годину прати визију и стратегију активности које су планиране кроз претходне тачке с циљем да се оствари позитиван финансијски резултат. Предузеће је планирало пословање за 2017. годину у складу са смјерницама економске и фискалне политике Општине, уз свеобухватну анализу пословања за 2016. годину у правцу планирања на реалним основама.

План пословања садржи процјену планираних активности за пословну 2017. годину за све дјелатности које обавља Предузеће, а које су дефинисане Законом о комуналним дјелатностима.

С обзиром да смо остварили финансијски успјех у прошлој години и да смо се представили у доброј мјери акционарима и побољшали пословање са свим корисницима, у 2017. години планирамо обезбиједити стабилно и позитивно пословање како би створили услове за дугорочни раст и развој предузећа.

Сви капацитети и ресурси се морају искористити у остварењу циљева да би се придобила лојалност купаца и обезбједило позитивно пословање Предузећа. Такође, морамо повећати приход по основу наплате уз побољшање трајања циклуса између купаца и добављача у корист Предузећа, чиме би имали квалитетно окружење и позитиван готовински ток.

У оквиру подузимања свих активности за остварење циља, менаџмент предузећа је одговоран за приходе и расходе унутар предузећа, а та одговорност се опет преноси на набавку и кориштење имовине тако да и будући план балансира између свих ставки трошкова и прихода како би имали савршену мјеру за предстојеће пословне активности.

Сматрамо да ћемо уз план инвестиција, бољу наплату, реалан број корисника и уз смањење трошкова тамо гдје се могу остварити уштеде наставити позитиван тренд пословања и у текућој години.

У том смислу, приходе у 2017. години планирамо остварити од:

- обављених комуналних услуга за које је Предузеће регистровано,
- обезбјеђењем уговорених послова на тендерима,
- увођењем додатних услуга које може пружити и
- донација од пројеката за заштиту животне средине.

1. Планирани приходи

Табела 1.

Врста прихода	2016		2017	%	%
	Планирано	Остварено	Планирано		
1	2	3	4	3/2	4/3
1. Приход по основу одвоза смећа	1.240.000	1.275.134	1.290.000	102,83	101,16
2. Приходи од осталих услуга – одржавање	280.000	311.121	296.000	111,11	95,14
3. Приходи од дотација	160.000	148.146	110.000	92,59	74,25
4. Приходи од гробља	75.000	112.664	95.000	150,22	84,32
5. Приходи од рециклаже и димњачара	0,00	5.627	10.000	0	177,72
6. Приходи од пијаце	5.500	4.020	4.000	73,09	99,50
7. Приходи од наплаћених отписаних потраживања	46.000	54.467	55.000	118,41	100,98
8. Приходи од употребе опреме	38.000	38.937	12.000	102,47	30,82
9. Остали приходи	20.500	11.334	13.000	55,29	114,70
Укупно приходи	1.865.000	1.961.450	1.885.000	105,17	96,10

У подузимању активности за остварење плана из прошле године као што је видљиво предузеће је остварило већи приход од планираног за 5,17 % или 96.450 КМ.

За 2017. годину ћемо задржати исту финансијску политику колико будемо могли, с тим да очекујемо мањи обим прихода за око 4% као резултат трајања одређених пројеката и уговора који неће моћи бити реализовани у овој години.

Увођењем рециклаже и продајом отпада додатно ће се побољшати прилив док би остали приходи задржали постојеће стање, тј. из 2016. године уз незнатне корекције.

Ако успијемо остварити повећан број корисника који се треба пријавити по основу одвоза смећа приход би резултирао повећањем за око 15.000 КМ, што је реално у овом тренутку.

Опрема која је набављена уз помоћ суфинансирања кроз учествовање у одређеним пројектима за заштиту животне средине обезбеђује приход за износ амортизованог дијела у посматраној години.

2. Планирани расходи

Табела 2.

Врста расхода	2016		2017	%	%
	Планирано	Остварено	Планирано		
1	2	3	4	3/2	4/3
1. Трошкови материјала горива енергије, гума ...	185.000	179.602	185.000	97,08	103
2. Трошкови бруто зарада	907.000	879.767	880.000	97,00	100
3. Трошкови амортизације	170.000	148.044	170.000	87,08	114,83
4. Резервисања за отпремнине	4.000	3.305	5.000	82,62	151,28
4. Производни трошкови	13.000	41.795	25.000	32,15	59,82
5. Трошкови депоновања	242.000	251.827	246.000	104,06	97,67
6. Остали трошкови произв. услуга уговор о дјелу, закуп комуналије	20.000	28.947	25.000	144,74	86,36
6. Трошкови одржавања и оправке возила	30.000	45.173	30.000	150,58	66,41
7. Трошкови непроизводних услуга	24.000	23.059	22.000	96,08	95,41
8. Трошкови осигурања платн. промета и чланарина	20.000	11.411	13.000	57,05	113,92
9. Нематеријални трошкови	14.000	11.215	12.000	80,11	107
10. Финансијски расходи	33.000	31.047	22.000	94,08	70,86
11. Трошкови судских такса и принудне наплате	10.000	12.734	13.000	127,34	102,09
12. Трошкови сумњивих потраживања	120.000	116.935	117.000	97,45	100
13. Остали расходи	8.000	13.494	10.000	168,68	74,10
Укупни расходи	1.800.000	1.798.355	1.775.000	99,91	98,70

Као што се види расходи су остварени у планираном обиму са различитом структуром трошкова, с тим што предузће планира смањење трошкова у 2017. години за око 23.000 КМ или 1,3 %, у односу на остварене у прошлој години.

И даље највећу ставку заузимају трошкови бруто зарада, депоновања отпада, трошкови горива и енергије и исправке потраживања. Набавком нове опреме која ће замијенити стару планом инвестиција предузеће ће извршити уштеде јер нема потребу скупог одржавања дотрајалих машина, док ће се трошкови реализације капиталних улагања пратити кроз трошкове амортизације.

Остали трошкови ће бити на приближно истом нивоу и не предвиђа се раст истих. Процент наплате се мора повећати у обиму од 5% па навише да би могли

измиривати своје обавезе које све више оптерџују предузеће, јер се дуговања не измирују на вријеме према нама, а сви очекују да им услуга буде благовремено пружена.

Кад је ријеч о обавезама, предузеће не планира да се додатно задужује већ ће сва средства покушати обезбједити из властитих улагања и самосталних извора финансирања.

Према овом плану за 2017. годину планирани приходи су већи од планираних расхода за 110.000 КМ колико се планира остварити добит у текућој години. Претходна година показује добит од око 163.000,00 КМ (у току је израда финансијских извјештаја) што даје реалне шансе и за остварење добити у наредном периоду.

Остварену добит предузеће ће распоређивати у складу са Законом о привредним друштвима и закључцима Скупштине акционара.

Поред властитих напора очекујемо подршку локалне заједнице у смислу заштите капитала како би предузеће што прије изашло из зоне губитка у којој је било годинама и која је стварала негативну слику о нашем комуналном предузећу као неуспјешном и непрофитабилном.